

Prilog 1:

**Vlada Crne Gore
Kabinet predsjednika
Kancelarija za evropske integracije**

INFORMACIJA

o potrebi pokretanja pregovora o učešću Crne Gore u programu Evropske unije Građani, jednakost, prava i vrijednosti.

Uvodne informacije

U skladu s Protokolom 8 Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju, Crna Gora je potpisivanjem Sporazuma sa Evropskom unijom o učešću u programu *Evropa za građane 2014-2020* u oktobru 2014. godine postala punopravna članica ovog programa koji je bio namjenjen promociji demokratije, istoriji i raznolikosti Evropske unije. Kroz ovaj program građani i organizacije iz Crne Gore su imali mogućnost da se uključe u transnacionalne razmjene i aktivnosti saradnje sa organizacijama iz različitih zemalja i tako doprinesu razvoju osjećaja pripadnosti zajedničkim evropskim vrijednostima. S tim u vezi, nekadašnje Ministarstvo kulture je u prethodnom periodu kao koordinator programa kroz različite aktivnosti promovisalo vrijednosti i mogućnosti koje je ovaj program nudio crnogorskim lokalnim samoupravama i organizacijama civilnog sektora kroz dodjelu bespovratne podrške.

Program Evropske unije Građani, jednakost, prava i vrijednosti

Kako je finansijska perspektiva svih programa Evropske unije završena 2020. godine, ukazala se i potreba za nastavkom ili reformom određenih programa. U novom programskom razdoblju 2021-2027. godine uspostavljen je novi program Evropske unije *Građani, jednakost, prava i vrijednosti* (Citizens, Equality, Rights and Values programme - CERV), kojim upravlja Generalni direktorat Evropske komisije za pravosuđe i zaštitu potrošača (DG JUST) i jednim dijelom Agencija za obrazovanje, audiovizualnu politiku i kulturu Evropske komisije (EACEA), a koji se odnosi na tematske oblasti dosadašnjih programa *Evropa za građane* (Europe for Citizens), Prava, ravnopravnost i građanstvo (Rights, Equality and Citizenship) i Program zaštite žrtava nasilja nad ženama, djecom i mladima (DAPHNE).

Program CERV je najveći program do sada namijenjen promociji i zaštiti vrijednosti Unije: demokratije, vladavine prava, temeljnih prava, transparentnosti i dobrog upravljanja te ima za cilj uspostavljanje demokratičnije Evrope i podizanje svijesti građana o pravima i vrijednostima sadržanima u temeljnim Ugovorima i Povelji EU o temeljnim pravima, pružajući finansijsku podršku neprofitnom sektoru u promociji tih prava i zajedničkih vrijednosti.

U finansijskom razdoblju 2021-2027. godine predviđeni budžet CERV programa je 1,5 milijardi eura i raspoređuje se na 4 tematske cjeline:

1. Vrijednosti Unije – promovisanje temeljnih vrijednosti EU;
2. Jednakost, prava i rodna ravnopravnost - promovisanje jednakosti, prava i ravnopravnosti polova;
3. Uključenost i učešće građana – promovisanje zajedničke evropske istorije i aktivne građanske participacije - uključivanje građana u demokratski i politički život Unije
4. Borba protiv svih oblika nasilja

Imajući u vidu važnost ovog programa za organizacije i građane Crne Gore koji bi mogli ostvariti učešće u programu, kao i značaj za dinamiku pregovaračkog procesa u oblasti vladavine prava, Kancelarija za evropske integracije smatra opravdanim pokretanje procesa pregovora između Vlade Crne Gore i Evropske komisije o učešću Crne Gore u ovom programu Evropske unije. Budući da se program odnosi na oblasti koje se u najvećoj mjeri mogu direktno povezati sa nadležnostima Ministarstva pravde, ljudskih i manjinskih prava, predlaže se da Ministarstvo pravde, ljudskih i manjinskih prava pokrene proces pregovora sa nadležnim Generalnim direktoratom Evropske komisije za pravosuđe i zaštitu potrošača (DG JUST).

U dijelu koji se odnosi na troškove učešća u programu, važno je naglasiti da EU posredstvom IPA programa refundira polovinu troškova učešća u programu, a iznos troškova učešća biće precizno definisan tokom usglašavanja Sporazuma o učešću Crne Gore u programu Građani, jednakost, prava i vrijednosti.

Takođe, u cilju olakšavanja procesa pregovora, neophodno je da Ministarstvo pravde, ljudskih i manjinskih imenuje kontakt osobu za koordinaciju programom Građani, jednakost, prava i vrijednosti.